

Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu, Oddziału w Gnieźnie w 1963 roku

Compte-rendu de l'activité de la succursale du Musée Archéologique à Gniezno en 1963

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

Badania terenowe

W bieżącym roku nie prowadzono żadnych systematycznych prac wykopaliskowych. Działalność terenowa ograniczyła się natomiast do zabezpieczenia zabytków wydobywanych w Kłecku pow. Gniezno podczas prac kanalizacyjnych oraz do badań powierzchniowych w powiecie.

Prace wewnątrzmuzealne

Do inwentarza zabytków wpisano 10 pozycji oraz uzupełniono 7, na co złożyło się 1407 zabytków. Do inwentarza zdjęć wpisano 54 pozycje od nr 1463 do 1516. Tyleż zdjęć opisano i wklejono do albumu. Do katalogu zabytków przybyło 31 kart.

Z katalogów, zbiorów i archiwum korzystali miejscowi archeolodzy z Oddziału i z Pracowni IHKM, nauczyciele, studenci oraz naukowcy zagraniczni. Najliczniej notowano wizyty archeologów z NRD, Francji i Jugosławii.

Inne prace naukowe

W roku sprawozdawczym prace naukowe dotyczyły w pierwszym rzędzie opracowań zebranych źródeł archeologicznych, oraz wyników prac wykopaliskowych. Drukiem ukazały się następujące publikacje mgr Gabrieli Mikołajczykówny:

1. *Sprawozdanie z prac wykopaliskowych prowadzonych w Gnieźnie w 1957 r.*, „Sprawozdania archeologiczne”, t. XIV, W-wa 1962, s. 184—192.
2. (wraz z K. Żurowskim) *Wyniki badań archeologicznych w katedrze gnieźnieńskiej w 1958 roku*, „Sprawozdania archeologiczne”, t. XIV, W-wa 1962, s. 193—202.
3. *Sprawozdanie z prac archeologicznych Stacji Archeologicznej w Gnieźnie w 1960 r.*, „Sprawozdania archeologiczne”, t. XIV, W-wa 1962, s. 217—226.
4. *Narodziny gnieźnieńskiego rzemiosła*, cz. IV, „Ziemia Gnieźnieńska”, nr 6, Gniezno 1963, s. 2.
5. *Narodziny gnieźnieńskiego rzemiosła*, cz. V, „Ziemia Gnieźnieńska”, nr 10, Gniezno 1963, s. 3.
6. *Głos w dyskusji*, „I Konferencja naukowa w Warszawie 23 i 24 marca 1960 r.”, W-wa 1962, s. 84.
7. *Časlav*, „Słownik Starożytności Słowiańskich”, t. I, cz. II, Wrocław 1962, s. 285.

8. *Devínska Nová Ves*, „Słownik Starożytności Słowiańskich”, t. I, cz. II, Wrocław 1962, s. 342.
9. *Dolne Dunajovice*, „Słownik Starożytności Słowiańskich”, t. I, cz. II, Wrocław 1962, s. 370.
10. *Dolní Věstonice*, „Słownik Starożytności Słowiańskich”, t. I, cz. II, Wrocław 1962, s. 370—371.
11. *Drážovce*, „Słownik Starożytności Słowiańskich”, t. I, cz. II, Wrocław 1962, s. 379.
12. *Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu, Oddziału w Gnieźnie w 1963 roku*, „Fontes Archaeologici Posnanienses”, t. XIII, Poznań 1963, s. 393—394.
13. *Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu, Oddziału w Gnieźnie w 1962 roku*, „Fontes Archaeologici Posnanienses”, t. XIV, Poznań 1963, s. 247—248.

Mgr G. Mikołajczykówna wzięła udział: a) w VIII Ogólnopolskiej konferencji sprawozdawczej w Katowicach, b) w sesji naukowej w Gnieźnie, poświęconej wczesnośredniowiecznemu Gnieznu, c) w konferencji w Wiślicy poświęconej wynikom badań archeologicznych nad architekturą romańską w Wiślicy i okolicy, d) w sesji naukowej i Walnym Zjeździe Polskiego Towarzystwa Archeologicznego w Rzeszowie oraz e) w pracach i zebraniach Oddziału PTA w Gnieźnie. Ponadto wymieniona brała czynny udział w seminariach doktoranckich. W zakresie doskonalenia kadr zwiedzano pokrewne muzea, instytucje oraz wykopaliska. W zakresie dokształcania, nasza pracowniczka oświatowa B. Chabowska podjęła w tym roku studia historyczne na uniwersytecie.

W ramach bezdewizowej wymiany zagranicznej gościliśmy przez dwa tygodnie dyr. muzeum archeologicznego w Poczdamie, dr. Sieglind Kramer.

Archiwum

W pracach mających na celu uzupełnianie materiałów archiwalnych, wypisywano literaturę oraz dane o znaleziskach w poszczególnych miejscowościach powiatu gnieźnieńskiego. W bieżącym roku sporządzono 253 karty z wypisanymi znaleziskami i pozycjami bibliograficznymi dla 68 miejscowości naszego powiatu.

Biblioteka

Na koniec roku stan naszej biblioteki wynosił 256 tomów. Do inwentarza księgozbioru wpisano 50 pozycji. 25 pozycji pochodzi z zakupu i 25 z darów,

głównie z PMA w Warszawie. Katalog alfabetyczny biblioteki uzupełniono 50 kartkami, a rzeczowy przez wypisanie 1185 kart. Ze zbiorów korzystali archeolodzy, nauczyciele i studenci. Skromna kwota przyznana na bibliotekę nie pozwoliła nam na zakup nawet bieżących polskich wydawnictw archeologicznych. Nie możemy również uzupełniać brakujących tomów czasopism. Wymiany z zagranicą nie prowadzono.

Pracownie pomocniczo-naukowe

W pracowni fotograficznej wykonano 54 zdjęcia oraz 251 kopii, względnie powiększeń.

W pracowni preparatorskiej zaopatrzone w metrykę 9402 zabytki ruchome, wyklejono 667 ułamków ceramicznych i zrekonstruowano 8 naczyń.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-OŚWIATOWA

Naszą stałą wystawę pt. „Ziemia gnieźnieńska w okresie powstania Państwa Polskiego”, otwartą przez 273 wystawodni zwiedziły ogółem 9072 osoby. Wstęp opłaciły 7542 osoby. Wśród zwiedzających 4565 reprezentowała młodzież, 4507 dorośli, a wśród nich 105 gości zagranicznych z: Anglii, Brazylii, ČSSR, Francji, Finlandii, Indonezji, Japonii, Jugosławii, Mongolii, NRD, Węgier i Włoch. Większość gości zagranicznych została oprowadzona po wystawie i mieście przez autorkę sprawozdania. W skład 205 wycieczek wchodziły 7843 osoby. Tak wycieczki jak i część indywidualnie zwiedzających były oprowadzane przez pracownika oświatowego. W tym roku zostało sprzedanych 1388 przewodników po wystawie, a więc cały nakład został wyczerpany. W tym samym czasie sprzedano 1868 pocztówek. Tak więc na rok następny pozostało 1117 sztuk (3 rodzaje).

W ramach pracy oświatowej, kierowniczką Oddziału i pracowniczką oświatową wygłosiły na terenie Gniezna 33 a poza miastem 4 prelekcje. Z tych 28 na temat dziejów Gniezna, 7 Biskupina oraz 2 ogólne. Prelekcje wygłaszano głównie w szkołach podstawowych, ponadto w Jednostce Wojskowej i Klubie MPiK. Wszystkich prelekcji wysłuchało około 1040 osób.

W gablotce, w której eksponujemy zabytki otrzymane w formie darów, zmieniliśmy ekspozycję. Na czas trwania „Dni Gniezna” przygotowano także ma-

łą ekspozycję prac rzeźbiarskich miejscowego rzeźbiarza Burka. Przedstawione prace tematycznie związane były z Gniezdem.

Do akcji oświatowej należy zaliczyć także ukazujące się w miejscowym miesięczniku pt. „Ziemia Gnieźnieńska”, artykuły na tematy archeologiczne dotyczące Gniezna i powiatu. W roku sprawozdawczym ukazało się pięć takich artykułów. Nasza akcja oświatowa oraz zorganizowana w czerwcu przez PTA otwarta sesja naukowa zyskały sobie bardzo przychylną ocenę w miejscowej prasie.

Z akcją oświatową wiąże się także audycja radiowa, nagrana przez Rozgłośnie Poznańską z kierowniczką Oddziału, we wrześniu br.

SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W roku bieżącym nie nastąpiły żadne zmiany w składzie personalnym Oddziału, co należy przyjąć z zadowoleniem.

INNE

Oddział nasz w dowód uznania za swą działalność otrzymał od Miejskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu w Gnieźnie, w dniu 27 czerwca br. Pamiątkowy Medal Miasta Gniezna. Taki sam medal otrzymał za swą ofiarną i długoletnią pracę nasz pracownik Zygfryd Różański. Mgr Gabrieli Mikołajczykówna została przyznana Odznaka Pamiątkowa 1000-lecia Państwa Polskiego.

Z. Różański w ciągu całego roku dokonywał wszelkich bieżących napraw, a także w lecie br. systemem gospodarczym wymalował pięć pomieszczeń. Dzięki poczynionym zakupom skromnego inwentarza, można było tylko jedno pomieszczenie doprowadzić do możliwie estetycznego wyglądu. Dalsze zakupy przyczynią się w przyszłości do doprowadzenia wszystkich pomieszczeń muzealnych do wyglądu, na jaki tego rodzaju instytucja kulturalna zasługuje.

W ciągu roku staraliśmy się za pośrednictwem MKFJN o to, aby Oddział nasz mógł wejść w posiadanie całego budynku. Jakkolwiek wszystkie miejscowe władze stoją po stronie powiększenia pomieszczeń muzealnych, sprawa nie została dotąd załatwiona, i jest obecnie rozpatrywana przez władze wojewódzkie.